

Μηνιαίο Δελτίο Προσκτήσεων, 6

(2 Δεκεμβρίου 2022)

Αρχείο Νίκου Καχτίση

Το 2003, για το αφιέρωμα της *Νέας Εστίας* στον Νίκο Καχτίση (1926-1970) που κυκλοφόρησε τον Απρίλιο της ίδιας χρονιάς (τχ. 1755), ο αδελφικός του φίλος, ποιητής Γιώργης Παυλόπουλος (1924-2008), εμπιστεύτηκε στον διευθυντή του περιοδικού Σταύρο Ζουμπουλάκη τεκμήρια της αλληλογραφίας τους από το προσωπικό του αρχείο. Στις αρχές του 2022, ο Σταύρος Ζουμπουλάκης εμπιστεύτηκε με τη σειρά του το Αρχείο Καχτίση στις Ειδικές Συλλογές της ΕΒΕ, μαζί με το δικό του προσωπικό αρχείο, του οποίου αποτελεί διακριτό μέρος.

Το Αρχείο Καχτίση μάς εισάγει στον «πολιορκημένο» κόσμο του συγγραφέα, όπου τα όρια ανάμεσα στην αλληλογραφία και τη λογοτεχνία, την πραγματικότητα και τη μυθοπλασία του τόπου, του χρόνου και των προσώπων, είναι ασαφή και δυσδιάκριτα.

Όπως σημειώνει ο ίδιος ο Γιώργης Παυλόπουλος, «στο περιθώριο της αλληλογραφίας μου με τον Νίκο Καχτίση υπάρχει ανέκδοτο υλικό από χειρόγραφα περιοδικά, σχεδιάσματα άγνωστων έργων του, σατιρικά κείμενα, αγγελτήρια φανταστικών θανάτων ή μνημοσύνων, οδηγίες προς τον τυπογράφο του, αποσπάσματα ημερολογίου, επιστολές «γραμματέων» ή «υπηρετών» του ίδιου προς τον άσπονδο φίλο του Διαλεμό Ξεντάδιν (ετερώνημο του Γιώργη Παυλόπουλου) κλπ. Σε όλα αυτά επινοεί το ύφος κάποιου διαβόητου συγγραφέα ονόματι Στοπάκιου Παπένγκους που μου τα στέλνει από τη Γάνδη. Δεν πρόκειται για τη φλαμανδική Γάνδη. Αλλά για μια πόλη επίσης φανταστική, διαρκώς πολιορκημένη στην εποχή του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου».

Στα τεκμήρια συγκαταλέγονται το έντυπο «Ο Παλίμψηστος, Όργανο των απανταχού πολιορκούμενων», δύο τομίδια και ένα οκτασέλιδο των εκδόσεων Anthelion Press, τις οποίες είχε ιδρύσει ο Νίκος Καχτίσης το 1968, στο υπόγειο του σπιτιού του στο Μόντρεαλ, στο πλαίσιο του εκδοτικού-αντιδικτατορικού του αγώνα, καθώς και πολλές φωτογραφίες, άλλες με ιδιόχειρη αφιέρωση στον Γιώργη Παυλόπουλο κι άλλες υπομνηματισμένες από τον δεύτερο.

Τα περισσότερα ανέκδοτα κείμενα του Αρχείου Καχτίση έχουν δημοσιευτεί στο αφιέρωμα της *Νέας Εστίας* (σ. 504-528), με επιμέλεια και σημειώσεις του Σταύρου Ζουμπουλάκη, ενώ μια πληρέστερη εικόνα της αλληλογραφίας του με τον Γιώργη Παυλόπουλο αποδίδει το Αρχείο Παυλόπουλου που ανήκει στις Συλλογές της [Αμερικανικής Σχολής Κλασικών Σπουδών](#) στην Αθήνα (ASCSA) της Γενναδείου Βιβλιοθήκης καθώς και η έκδοση, σε φιλολογική επιμέλεια της Αυγής- Άννας Μάγγελ, «Νίκος Καχτίσης, Τα Γράμματα του Νίκου Καχτίση στον Γιώργη Παυλόπουλο (1952-1967), εκδ. Σοκόλη, Αθήνα, 2001».

Το Αρχείο Καχτίση εντάχθηκε στο Φιλολογικό Αρχείο της ΕΒΕ. Σύντομη περιγραφή του είναι αναρτημένη στην ιστοσελίδα της [ΕΒΕ](#) ενώ τα φυσικά τεκμήρια μπορεί να τα μελετήσει κανείς στο Αναγνωστήριο Χειρογράφων.

Ουρανία Παπαδοπούλου
Ιστορικός